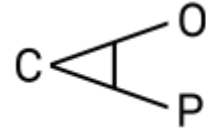

Georganiseerd overleg
Sector Overleg Defensie (SOD)

CAOP

Postbus 556, 2501 CN Den Haag
Lange Voorhout 13, 2514 EA Den Haag
KVK-nummer 41158878

Telefoonnr.: 070 -376 57 57
E-mailadres: v.swens@caop.nl
Datum: 18 augustus 2023
- bijlage(n)
Ons kenmerk: SOD/23.0583
Zaaknummer: G.1.01

Verslag van de vergadering van het Sectoroverleg Defensie op maandag 10 juli 2023 van 16.35 tot 17.43 uur in de Sophiezaal van het CAOP te Den Haag en via MS Teams

Deelnemers:

Van de zijde van Defensie: C. van der Maat (voorzitter), J. Legein, M. Suwout, C. van Drongelen, D. Höke, D. Groenenberg

Van de zijde van de centrales: J. Debie, J. van Hulsen (AC), S. Schuitema, R. Schilperoort (ACOP), J. Kropf, S. Hop, J. Schot (CCOOP), T. van Leeuwen, A. Oosting-Klock, N. van Woensel (CMHF)

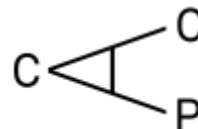
Van de zijde van BZK: -

Van de zijde van Financiën (IRF): K. Davina

Van de zijde van het secretariaat: V. Swens (CAOP)

Agenda (SOD/23.0518)

1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda
2. Arbeidsvoorwaarden 2024 (SOD/23.0437, SOD/23.0521, SOD/23.0522)
3. Rondvraag en sluiting

Agendapunt 1. Opening en vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering om 16.35u en heet de aanwezigen welkom.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

Agendapunt 2. Arbeidsvoorwaarden 2024 (SOD/23.0437, SOD/23.0521, SOD/23.0522)

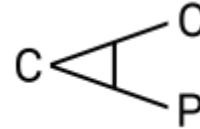
De voorzitter stelt voor om een toelichting op de inzetbrief van Defensie te geven als ware hij missionair, de centrales vervolgens een toelichting te laten geven op hun eigen inzetbrief en daarna de vergadering informeel voort te zetten. De heer Van Hulsen is benieuwd of de urgentie van zaken zal veranderen nu de voorzitter demissionair staatssecretaris is, waarop de voorzitter ontkennend antwoordt. Zijn ambitie is om het AV-akkoord in het hoogst mogelijke tempo voor elkaar te krijgen en het demissionair zijn zou zelfs des te meer aanleiding voor een hogere urgentie kunnen geven. Wat de heer Schilperoort betreft is de voorzitter in zijn rol als werkgever gewoon missionair, hij ziet althans geen aanleiding om dat voor deze GO-tafel anders te zien. Daar is de voorzitter het mee eens; zijn voorkeur is wel om vandaag in eerste instantie informeel met elkaar van gedachten te wisselen.

De voorzitter memoreert aan de inzetbrief die Defensie enige tijd geleden heeft gestuurd. Deze brief is grondig gelezen door de centrales, blijkens de brief die zij in reactie stuurden. Kijkend naar het coalitieakkoord zijn er aldus de voorzitter in feite twee missies: modernisering van arbeidsvoorwaarden en modernisering van de krijgsmacht. Bij het vorige AV-akkoord is reeds een mooie stap gezet en tegelijkertijd is er nog budget op de plank blijven liggen. Dit moet vooral aangewend worden om nóg een aantal stappen te gaan zetten. Inmiddels is men een jaar verder en is de inflatie toegenomen, dus is het volgens de voorzitter belangrijk dat een zo krachtig mogelijke stap gezet wordt op de loonontwikkeling. Echter, het gaat zoals gezegd over meer dan alleen geld want nu er in hoog tempo van krimp naar groei wordt bewogen, is daar een organisatie bij nodig die zich volop kan doorontwikkelen. De allergrootste opgave is extra personeel en in dat licht wil de voorzitter bij de HR-Vernieuwing blijven kijken naar welke stappen er gezet kunnen worden met betrekking tot het type arbeidscontracten. Tegelijkertijd ontstaan er naar aanleiding van de situatie in Oekraïne andere inzetvormen, waarbij de vraag opkomt of deze als inzet of training moeten worden aangemerkt en of de beloningsstructuur daarbij past. Verder is ook mobiliteit nog een punt waar weliswaar een stap in is gezet, maar dat in de HR-Vernieuwing nog niet toekomstbestendig is gemaakt.

Er is de voorzitter alles aan gelegen om vóór het aflopen van de huidige cao een nieuwe cao af te sluiten. Terugrekenend –gelet op achterbanraadplegingen en afstemming in de ministerraad- betekent het dat de sociale partners rond medio oktober tot overeenstemming zouden moeten komen. Er zal dan ook een hoog-tempo proces moeten worden doorlopen, waarvoor vandaag de aftrap wordt gedaan. De voorzitter heeft veel vertrouwen in de structuur die er lag, waarbij er op verschillende tafels van alles gebeurt. Hij spreekt daarnaast wederom een persoonlijk commitment uit om waar nodig en mogelijk, vanuit zijn rol, het tempo mede hoog te houden en zal daar desgevraagd ook zijn agenda voor vrijmaken.

De heer Van Hulsen heeft de inzetbrief van Defensie inderdaad goed gelezen en vindt dat er erg veel in staat. Dat is meteen ook een klein punt van kritiek dat de achterban van het AC heeft meegegeven: de inhoud was vrij algemeen geformuleerd, er zaten weinig concrete dingen in. Men heeft naar zekerheden en duidelijkheid in de brief gezocht, maar daar ontbrak het enigszins aan. Aan de andere kant is een dergelijk algemeen geformuleerde brief een mooi vertrekpunt, omdat het de meest maximale ruimte geeft om middels een goed gesprek ergens te komen en daarbij niet door beperkende kaders gehinderd te worden. Spreker heeft ten aanzien van de inhoud van de brief verder niet echt op- of aanmerkingen, deze was wat hem betreft –zeker met betrekking tot de elementen die erin benoemd zijn- voldoende duidelijk. De heer Van Hulsen deelt de insteek om een aansluitend akkoord tot stand te brengen en wat hem betreft wordt daar dan ook volledig op ingezet. Hij herkent tot slot de aanjagende rol van de voorzitter vanuit het vorige traject, een rol die hij heeft gewaardeerd en dus ook voor het komende traject verwelkomt. Tegelijkertijd meent hij dat de onderhandelaars, in samenwerking met de techneuten, zo veel mogelijk ongestoord hun werk moeten kunnen doen en daarbij zo min mogelijk 'gestoord' moeten worden door allerlei andere spelers die aan de zijlijn ook nog een opvatting hebben. Wat de inzetbrieven aangaat, richt hij zich vandaag vooral op een formeel moment als start van het proces en niet zozeer op een eerste inhoudelijke discussie. Daar wil hij eigenlijk juist van wegblijven en hij wil het houden bij algemeenheden. Als hij de beide brieven naast elkaar beschouwt, denkt hij overigens dat er meer gemeenschappelijkheden dan verscheidenheid in zitten, hetgeen in het verleden nog wel eens anders is geweest.

Georganiseerd overleg Sector Overleg Defensie (SOD)

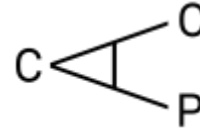

De heer Van Woensel wil allereerst een compliment maken. Het is het vierde cao-onderhandelingstraject waar hij mee begint en in het verleden zijn er al aan de start allerlei vergaderingen nodig geweest om óf de werkgever aan tafel te krijgen óf om überhaupt met elkaar 'on speaking terms' te komen. Deze keer is het Defensie gelukt om ruim op tijd en in eerste instantie ook vanuit de kant van de werkgever een brief te sturen. Dat waardeert hij en hoopt dat het symptomatisch is voor de wijze waarop de onderhandelingen zullen gaan. Spreker heeft de vorige keren namelijk gemerkt wat de invloed is van onderhandelingen starten op het moment dat de relatie al enigszins een deuk heeft opgelopen. De voornemens zijn volgens spreker ambitieus en als hij kijkt naar de onderwerpen in de brieven, dan komen deze volgens hem redelijk overeen. Daarmee wordt een discussie over waar partijen over zouden moeten praten vermeden en dat komt wat hem betreft ten goede aan de daadkracht waarmee partijen aan de slag kunnen gaan.

Hij maakt zich nog wel wat zorgen over de parallelle tafels, het 4-tafelmodel dat een aantal maanden geleden is gestart. Spreker wil weten hoe deze tafel zich binnen het model verhoudt: is het de vijfde tafel of vervangt deze één van de andere tafels? Hoewel hij onderkent dat het AV-akkoord één van de belangrijkste onderwerpen is, zijn er immers nog andere overleg-onderwerpen die wellicht als minder belangrijk dan de cao worden beschouwd maar wel ook voor heel veel mensen effect hebben. De voorzitter vraagt of de heer Van Woensel een suggestie heeft bij de vraag die hij nu stelt. De heer Van Woensel geeft aan dat de rek er een beetje uit is als het gaat om het aantal mensen die zijn centrale aan tafel kan zetten, dus is hij geen voorstander van het creëren van een extra tafel om ook nog de onderhandelingen te doen. Elke partij kiest dan namelijk zelf welke onderhandelaar aan die tafel plaatsneemt en dat hoeft niet persé altijd dezelfde te zijn als aan de andere tafels. Spreker wil voorstellen om de arbeidsvoorwaardentafel er wel voor te gebruiken maar gedurende het proces tevens tijd te maken om andere onderwerpen te kunnen blijven bespreken. Er zijn bepaalde verwachtingen gecreëerd en hij heeft het idee dat men elkaar op sommige van de onderwerpen al best ver kan vinden. Het zou jammer zijn als dergelijke zaken maanden blijven liggen, in de hoop dat partijen er wat het AV-akkoord betreft samen uit komen. Als dat niet het geval is, heeft dat daarna namelijk weer effect op dat soort zaken. Hij ziet graag dat er gedurende het traject momenten gekozen blijven worden om een aantal van de onderwerpen te behandelen die goed voorbereid zijn, zodat de mensen die daarop wachten ook verder kunnen. Hij is kortom geen voorstander van een aparte tafel, maar wel van een tafel waar af en toe ruimte gemaakt wordt om ook naar andere zaken te kijken.

De heer Kropf geeft aan dat zijn centrale gematigd positief is over dit ingelaste SOD in de eerste week van het reeds aangebroken zomerreces. Enerzijds is het goed om een kick-off te hebben en de onderhandelingen te starten en anderzijds heeft de CCOOP altijd aangegeven eraan te hechten om een nieuw arbeidsvoorwaardenakkoord te hebben voordat het huidige afloopt. Zoals de voorzitter zelf ook al schetste, is het daartoe nodig om medio oktober een resultaat aan de achterban voor te leggen. Om dat te realiseren zal er de komende maanden serieus doorgepakkt moeten worden. Zoals zijn collega eerder reeds aangaf zijn de inzetbrieven -zowel van Defensie als van de centrales gezamenlijk- vrij breed. Het is voor de CCOOP dan ook van groot belang om een nieuw akkoord tot stand te brengen, ook al betekent dat dat bepaalde zaken nog niet, of nog niet volledig besproken konden worden. Dat heeft de voorkeur boven alles te willen aftasten en bespreken vóórdat er een signaal aan het personeel gegeven kan worden. Verder is hij het met de heer Schilperoort eens dat de voorzitter in zijn rol als werkgever nooit demissionair is maar de wereld is wel in rep en roer, niet alleen wat voornoemde betreft maar ook in bredere zin aan de grenzen van Europa. Defensie kampt met grote problemen ten aanzien van de vulling in algemene zin en in het bijzonder binnen de krijgsmacht. Waar de instroom van nieuw personeel fors kleiner is dan gewenst, is de uitstroom van personeel juist groter dan gewenst. De werkgever kan zich de luxe om nog langer te wachten dan ook simpelweg niet permitteren. Het gegeven dat de voorzitter zelf ook al aanhaalde, dat de inflatie in Nederland enorm te noemen is en bovendien veel cao's die de afgelopen periode afgesloten zijn een loonontwikkeling met significante loonsverhogingen laten zien, zal de beperkte instroom en de grote uitstroom bij Defensie niet helpen. In hun gezamenlijke inzetbrief hebben de centrales aangegeven met de werkgever te willen kijken naar de loonontwikkeling in 2023. De CCOOP wil bezien of de werkgever op zeer korte termijn een eerste stap in de loonontwikkeling aan het defensiepersoneel kan laten zien, om uit te drukken wat voor werkgever zij wil zijn en hoe er als sociale partners naar de toekomst gekeken wordt.

Er is aldus de heer Schilperoort ondertussen al veel door zijn collega's gezegd dus dat zal hij niet allemaal herhalen, maar er is een aantal dingen waar hij nog wel even op in wil gaan. Allereerst spreekt hij waardering uit voor het moment waarop Defensie de brief gestuurd heeft. In alle jaren dat hij dit werk doet is het zover hij zich herinnert niet

eerder voorgekomen dat de inzetbrief van de werkgever ontvangen werd voordat de oude cao was afgelopen. Hij vindt het heel positief dat er met de onderhandelingen aangevangen kan worden en denkt dat er zelfs een reële kans is dat het lukt om een nieuwe cao af te sluiten voordat de huidige afloopt. Ook de ACOP hecht eraan om ergens in oktober een resultaat te hebben en als dat betekent dat er in het brede pakket qua kosten een aantal keuzes gemaakt moet worden, dan zij dat zo. De focus zit wat zijn centrale betreft in dat geval op geld, daar wil spreker alvast maar duidelijk over zijn. Er moet gewoon geld bij, daar is de achterban ook heel uitgesproken over. Wat de planning betreft vindt hij dat het primair aan de onderhandelaars is om direct na het zomerreces aan de slag te gaan en te kijken wat daarin haalbaar is. Er kunnen wel allerlei verschillende tafels worden gemaakt en allerlei werk tegelijkertijd worden gedaan, maar zijn ervaring leert dat -hoeveel tafels er ook worden gemaakt- alles nog steeds moet worden voorbereid en afgestemd. Spreker ziet dat het ook aan de zijde van Defensie steeds lastiger wordt om voldoende capaciteit beschikbaar te hebben om alles te kunnen doen. Hij vindt het daarom belangrijk dat er in gezamenlijkheid gekeken wordt naar wat er wel of niet kan, in welk tempo, aan welke tafel en dergelijke, zodat iedereen er voldoende comfort bij heeft.

Een laatste punt dat de heer Schilperoort onder de aandacht wil brengen is de oproep die hij bij het afsluiten van de vorige cao aan de werkgever deed, om oog te hebben voor de uitvoering van het maatwerk dat is afgesproken. Tevens heeft hij gevraagd om het inzetten van extra capaciteit en hoewel dat uiteindelijk wel gebeurd is, heeft het naar zijn mening lang geduurd voordat daartoe besloten is. Spreker maakt zich niet alleen zorgen om de mensen in de uitvoering, maar ook om de middelen die zij tot hun beschikking hebben want waar iets inregelen vroeger 3 maanden tijd kostte, kost dat nu wel 9 maanden of soms langer. Zaken die voorheen als relatief eenvoudig te implementeren golden, blijken inmiddels erg moeilijk te implementeren te zijn. De sociale partners kunnen dus wel een heleboel afspraken met elkaar maken, maar als uiteindelijk blijkt dat de termijn voor realisatie ervan op 2 of 3 jaar gesteld moet worden, doen zij daar het personeel zeker geen plezier mee. Hij vraagt de voorzitter om in de interne organisatie stil te staan bij de manier waarop de uitvoering gemanaged wordt, zodat de afspraken die partijen met elkaar maken ook daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden voor het personeel.

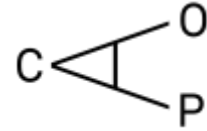
De voorzitter dankt eenieder voor de inbreng. Wat het proces betreft vindt hij het terecht dat dit primair aan de onderhandelaars wordt toebedeeld. De voorzitter zal er zelf zijn wanneer dat het proces helpt, niet om in de weg te lopen of vermeende expertise te bieden maar wel om te escaleren en knopen mee door te hakken. Spreker denkt verder dat partijen snel tot focus moeten komen omdat er anders tijd verbrand wordt aan zaken die de eindstreep wellicht niet zullen halen en dat zou zonde zijn. Daarnaast dient er in het proces steeds begrip voor ieders mogelijkheden en onmogelijkheden te zijn.

Het punt met betrekking tot de uitvoering staat aldus de voorzitter genoteerd. Voorts staat de toezegging die de voorzitter vorig jaar op deze zelfde plek en tijd deed (en die op verzoek van de heer Kropf uitdrukkelijk in het verslag is geland) nog steeds: als er geld over zou blijven, dan zal dat naar het personeel toegaan. Daarom wilde hij vandaag het proces juist ook weer opstarten, waarbij ook de bijzonderheid van de politieke situatie straks ook nog aan de orde zal zijn. De toezegging is de voorzitter in ieder geval bijgebleven en hij onderstreept enorm gemotiveerd te zijn om in het hoogste tempo opnieuw tot een deal te komen. De heer Kropf roept de voorzitter in dit verband op om te bezien wat er op echt korte termijn naar de mensen gebracht kan worden, omdat daar een heel mooi signaal naar het defensiepersoneel vanuit zal gaan. Zoals de heer Schilperoort ook al aangaf, wordt het desnoods (in sprekers eigen bewoordingen) een 'poen-contract' waarbij de medewerkers volgens spreker niet meer de tijd hebben om tot 1 januari te blijven wachten. De wereld om ons heen ontwikkelt zich door en de eerste prioriteit zou volgens de heer Kropf moeten zijn om te kijken hoe het geld dat nog op de plank ligt zo snel mogelijk naar het personeel kan worden gebracht. De voorzitter heeft de oproep gehoord en zet de vergadering op dit moment graag informeel voort, zoals eerder aangekondigd.

*** SCHORSING 16.50 – 17.40 UUR ***

De voorzitter dankt voor de schorsing, tijdens welke hij op prettige, informele wijze met de onderhandelaars heeft kunnen bijpraten. Hij stelt voor dat zij het proces nu gaan uitlijnen om te komen tot het sluiten van een nieuw akkoord voordat het huidige afloopt. Gelet op de ervaring uit het verleden spreekt hij daartoe groot vertrouwen naar de onderhandelaars uit.

**Georganiseerd overleg
Sector Overleg Defensie (SOD)**

Wat betreft de communicatie is afgesproken om geen gezamenlijke communicatie te doen, maar dat ieder dat voor zich bepaalt. Desgevraagd door de voorzitter zegt de heer Suwout dat Defensie een (kort) bericht uit zal laten gaan, waarbij zo nodig wel afstemming over een gezamenlijke timing kan plaatsvinden. De heer Van Hulsen vraagt wanneer Defensie verwacht het bericht uit te doen, waarop de heer Suwout zegt voornemens te zijn om in de loop van morgenochtend een eenvoudig berichtje te doen plaatsen, waarvan de inhoud op voorhand met de centrales zal worden gedeeld.

Agendapunt 3. Rondvraag en sluiting

De heer Van Woensel vraagt aandacht voor het feit dat de heer Van Leeuwen vandaag voor de laatste keer bij het SOD aanwezig is; na het zomerreces neemt mevrouw Oosting-Klock zijn rol over. De voorzitter bedankt de heer Van Leeuwen van harte voor al zijn werkzaamheden binnen het georganiseerd overleg en wenst hem heel veel succes in het verdere verloop van zijn carrière. Daarnaast heet hij mevrouw Oosting-Klock formeel welkom.

Niets meer voor de rondvraag resterend, sluit de voorzitter de vergadering om 17.43 uur.